

vewin vereniging van waterbedrijven in Nederland

12 november 2026

CD Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)

LOZINGEN ZZS STOFFEN EN PFAS: PROBLEEM VOOR DE BRONNEN VAN DRINKWATER

Lozingen van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) leiden regelmatig tot innamestops voor de drinkwatervoorziening. Met de toenemende droogte en lage rivierafvoeren wordt dit probleem naar verwachting alleen maar groter. Lozingen vergroten de uitdaging die Nederland heeft met het tijdig bereiken van de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) uiterlijk 2027. Het is daarom belangrijk dat de goede beleidsvoornemens op dit terrein, gericht op minimalisatie van de emissies van ZZS, en PFAS in het bijzonder, daadwerkelijk worden vertaald in aangescherpte vergunningsvoorwaarden en voldoende toezicht.

IBP VERSTERKING VTH AFGEROND, RESULTATEN BLIJVEN UIT

Inmiddels is het Inter Bestuurlijk Programma Versterking VTH afgerond. Zoals blijkt uit de kamerbrief van de staatssecretaris van 22 juni 2026 en het geagendeerde Berenschot rapport “Staat van VTH” van november 2025 dat ondanks de goede wil van veel partijen het veranderingsvermogen van het VTH-stelsel laag is. Ook het ILT Rapport over het VTH Stelsel van oktober 2026 “De basis moet op orde: milieurisico’s door onvoldoende grip op actualisatie vergunningen” concludeert wederom dat 1) omgevingsdiensten grote achterstanden hebben bij actualisatie van milieuvergunningen, 2) dat dat nog jaren zal duren, en 3) dat deze verouderde vergunningen leiden tot grotere milieurisico’s.

Het kernprobleem blijft: overheden en omgevingsdiensten hebben te weinig capaciteit om hun taken rond Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) naar behoren uit te voeren.

Vewin pleit ervoor dat de bevoegde gezagen, en dan vooral de omgevingsdiensten, voldoende worden toegerust om uiterlijk 2027 wél een volledig overzicht te hebben van alle lozingen van PFAS en ZZS-stoffen op oppervlaktewater. Voor de drinkwatersector is het essentieel dat dit overzicht snel beschikbaar komt én dat deze lozingen worden geminimaliseerd. Dit is mede noodzakelijk vanuit de eisen vanuit de KRW en de afspraak om lozingsvergunningen via een Vermijdings- en Reductieprogramma (VRP) in ieder geval voor ZZS en PFAS elke 5 jaar kritisch te bezien. De eerdere toezegging van het Ministerie van IenW dat dit overzicht in 2032 beschikbaar zal zijn, is te laat.

- **Zorg voor extra capaciteit en kennisontwikkeling bij omgevingsdiensten inclusief adequate financiering;**
- **Zorg voor een integraal overzicht van alle lozingen van PFAS en ZZS stoffen op oppervlaktewater, uiterlijk 2027;**
- **Scherp vergunningen gericht op minimalisatie van emissies van ZZS en PFAS aan.**

position paper

CD VTH 12 november 2026

SCHERP NATIONALE BRONAANPAK PFAS AAN DOOR LOZINGSVERBOD

Vooruitlopend op een mogelijk Europees verbod is het essentieel om nationaal met urgentie in te zetten op het minimaliseren van de verontreiniging met PFAS. Het Coalitieakkoord bevat het voornemen om samen met betrokken partijen te kijken naar manieren om de vraag naar PFAS-houdende producten bij consumenten terug te dringen en hen te helpen kiezen voor alternatieven zonder PFAS. Ook wordt bezien of en hoe op korte termijn een lozingsverbod van PFAS mogelijk is. Vewin steunt het kabinetsvoornemen van een nationaal PFAS-lozingsverbod vooruitlopend op de Europese PFAS-restrictie en pleit voor een voortvarende uitwerking daarvan voor industriële toepassingen. Tot die tijd moeten PFAS-lozingen via vergunningverlening, adequaat toezicht en aanscherping van bestaande vergunningen worden geminimaliseerd**.**

- **Voer nationaal, vooruitlopend op het Europees verbod, een lozingsverbod van PFAS in. Werk de mogelijkheden van een lozingsverbod voor industriele toepassingen voortvarend uit.**

AANPAK (IN)DIRECTE LOZINGEN

Uit het al oudere rapport “Naar meer zicht op gebruik en emissies van zeer zorgwekkende stoffen bij MKB bedrijven” (Arcadis, mei 2024) volgt dat er (zeer) beperkt zicht is op lozingen op het riool en er vrijwel geen emissie-metingen zijn. Bevoegd gezag voor deze emissies is met name de omgevingsdienst namens de gemeente. Gezien de onvoldoende capaciteit bij omgevingsdiensten, het risico van de wateremissies via de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) voor het oppervlaktewater en voor de werking van de rwzi, pleit Vewin ervoor te overwegen de waterschappen bevoegd gezag te maken voor deze indirecte lozingen of een bindend adviesrecht te geven. Veel Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) worden immers onvoldoende verwijderd door een rwzi. Toezicht op dit type lozingen past beter bij de taak en verantwoordelijkheden van waterschappen.

- **Overweeg waterschappen bevoegd gezag te maken voor indirecte lozingen of een bindend adviesrecht te geven.**

Meer informatie

Arjen Frentz
06 53410085
frentz@vewin.n

Harrie Timmer
(06) 51017725
timmer@vewin.nl

vewin vereniging van waterbedrijven in Nederland

Bezuidenhoutseweg 12
2594 AV Den Haag
Postbus 90611
2509 LP Den Haag

(070) 349 08 50
info@vewin.nl
www.vewin.nl